

Rajavartiolaitoksen esikunta
Raja- ja meriosasto

27.04.2026

Sisäministeriö

SM:n lausuntopyyntö VN/36541/2024

Rajavartiolaitoksen lausunto hallituksen esitykseen poliisilain 5 a luvun muuttamisesta

1 Yleistä

Sisäministeriö on pyytänyt Rajavartiolaitoksen lausuntoa hallituksen esityksestä poliisilain 5 a luvun ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. Rajavartiolaitos on osallistunut lainsäädäntöhankkeen työryhmään. Rajavartiolaitos kannattaa kyseistä hallituksen esityksen luonnosta. Rajavartiolaitoksen esikunnan, joka on samalla sisäministeriön rajavartio-osasto, lausunto on esitetty tarkemmin jäljempänä tässä asiakirjassa.

2 Laki poliisilain 5 a luvun muuttamisesta

55 a § Yhteistoiminta Rajavartiolaitoksen kanssa

Koska voimassa olevassa rajavartiolaissa tai poliisilaissa (872/2011) ei ole säädetty Rajavartiolaitoksen tehtävistä siviilitiedustelussa, on Rajavartiolaitoksen suorituskyky tiedusteluviranomaisten tukemiseen ja tietojen luovuttamiseen tiedusteluviranomaisille jäänyt nykysäädöksillä hyödyntämättä.

Rajavartiolaitoksen tuen siviilitiedustelulle voidaan arvioida korostuvan nykyisessä turvallisuusympäristössä. Rajavartiolaitoksen toiminta siviilitiedustelun tukemiseksi kohdentuisi alueellisesti rajavartiolain 4 §:n mukaisesti.

Rajavartiolaitoksen näkemyksen mukaan esitettyä muutosta on pidettävä tältä osin kannatettavana. Kokonaisuuteen liittyviä huomioita esitetään jäljempänä rajavartiolain muuttamisesta käsittelevän osuuden yhteydessä.

3 Laki rajavartiolain muuttamisesta

3 § Rajavartiolaitoksen tehtävät

Lausuttavana olevassa hallituksen esityksen luonnoksessa esitetään Rajavartiolaitokselle uutena tehtävänä siviilitiedusteluun osallistumista ja siinä tehtävässä siviilitiedusteluviranomaisten tukemista.

25 b § Rajavartiolaitoksen osallistuminen siviilitiedusteluun

Rajavartiolaitoksen tässä tehtävässä käytettävissä olevista toimivaltuuksista säädetäisiin poliisilaissa. Rajavartiolaitoksen toimenpiteet siviilitiedusteluviranomaisten tiedustelutehtävien tukemiseksi tapahtuisivat aina siviilitiedusteluviranomaisen pyynnöstä.

Esitettyjä muutoksia on pidettävä kannatettavina. Nykysääntely ei mahdollista Rajavartiolaitoksen suorittavan toimenpiteitä siviilitiedustelun tarkoituksessa ja lukuun. Rajavartiolaitos yhtyy esitettyyn näkemykseen siitä, että muutoksella parannetaan Rajavartiolaitoksen ja Suojelupoliisin yhteistyötä ja erityisesti tuetaan siviilitiedustelua.

Rajavartiolaitos arvioi, että ajoittain voi tulla eteen tilanteita, joissa Rajavartiolaitos itse havaitsee esimerkiksi rajatarkastuksen yhteydessä jotain, minkä voidaan arvioida edellyttävän välittömiä siviilitiedustelun alaan kuuluvia toimia, mutta asiaan ei vielä liity mitään siviilitiedusteluviranomaisen toimenpidepyyntöä. Tällaisissa tilanteissa Rajavartiolaitos ei voisi aloittaa toimia oma-aloitteisesti. Näiden nopeiden yllättävien tilanteiden edellyttämien toimien suorittamiseksi Rajavartiolaitos katsoo välttämättömäksi, että toiminnan tukena on järjestely, joka sisältää toimenpiteistä päättämiseen oikeutetun päätöksentekotason tavoittamisen kaikkina vuorokauden aikoina.

Rajavartiolaitos yhtyy hallituksen esityksen luonnoksessa todettuun näkemykseen siitä, että uudet tiedustelumenetelmät edellyttävät Rajavartiolaitoksen henkilöstön täydennyskoulutusta. Suurin osa menetelmistä eivät kuitenkaan ole Rajavartiolaitokselle uusia, vaan niitä käytettäisiin uudenaikaisessa tarkoituksessa.

4 Laki henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaityksessa annetun lain 32 §:n muuttamisesta

32 § Henkilötietojen luovuttaminen toiselle rikosasioiden tietosuojalaissa tarkoitettulle toimivaltaiselle viranomaiselle

Esitetyllä muutoksella henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaityksessa annettuun lakiin (639/2019) mahdollistetaan salassapitosäännösten estämättä Rajavartiolaitykselle oikeus luovuttaa Suojelupoliisille radioteknisen valvonnan tietoja siviilitiedustelutehtäviä varten. Tämä parantaa Rajavartiolaityksen ja Suojelupoliisin yhteistyötä, tukee siviilitiedustelua ja parantaa kansallista turvallisuutta.

Rajavartiolaityksen apulaispäällikkö
Kontra-amiraali

Tom Hanén

Raja- ja meriosaston osastopäällikkö
Prikaatikenraali

Mika Rytönen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaityksessä 27.04.2026 klo 10:44.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

TIEDOKSI

Rajavartiolaityksen päällikkö
Rajavartiolaityksen apulaispäällikkö
Raja- ja meriosasto/RVLE
Oikeudellinen osasto/RVLE